

ena opeki od 1200—1400 za 1000 komadov v prošlem letu letos poskočila na 2000 K. In v istem razmerju kot opeka, se je podražil tudi ves ostali stavbeni material, kateremu pa še dnevno preti znatno podražjenje.

Kedaj in kako se bo ustavil ta val naraščajoče druginje?

Bojimo se, da še le tedaj bo šlo z druginjo navzdol, ko bo ta našla odmev v občni socialni nevolji in od te baš nismo več daleč, kakor nam je prerokoval neki Anglež, ki je prepotoval našo kraljevino in je, vrnivši se v Zagreb vzkliknil: Našel sem državo, katera ne pozna problema siromaštva!

Priznamo, pravi hrvatski člankar, pri nas ni problema siromaštva v zapadno-evropskem smislu, ali kot obstoja v Ameriki, alj pri nas se pojavlja v znatni meri glad, a v velikem delu srednjega stanu se opaža izčrpanost kupne moči. To so pojavi, ki bodo povzročili v najkrajšem času socialno nevoljo nad druginjo in iz te nevolje bode vzrastel pri nas problem siromaštva in trajnega družabnega nezadovolja.

Županska zveza celjsko okrožje

ima tekom meseca maja po vseh sodnih okrajih okrajne seje. Prvo poročilo smo dobili od okrajne županske zveze za celjski okraj, ki je imela sejo zadnje nedelje, dne 14. maja v Celju pri Belem volu. Kljub gdemu vremenu so se je župani in klubovi načelniki v lepem številu udeležili. Sejo je vodil okrajni načelnik županske zveze gospod Rebov, župan v Teharju. Za okrajnega ajnika je bil izvoljen Jože Samec, župan v Škofljivasi. Župani so razpravljali o volilnem zakonu za državnozbornske volitve, vojaških zadevah, šolskem vprašanju in o davkih.

Glede volišč zahtevajo zbrani župani, naj ima vsaka občina svoje volišče. V celjskem okraju so pri zadnjih volitvah volilci iz občine Svetina morali iti voliti daleč v St. Lovrenc pri Prožinu! Volitve naj vodi župan; komisija se naj pošlje le na posebno zahtevo občinskega odbora. Reklamacijski rok se naj podaljša vsaj za 14 dni. Določba, da naj bodo na dan volitve gostilne zaprte, naj se še poostri in najstrožje izvaja.

Vojaški zakon se naj kar najbrže preuredi. Pri nabornih naj zadostuje, da je navzoč le župan ali njegov namestnik. Župana naj se ne sili, da bi moral spremljati osebno novince in one, ki gredo k orožnim rajam. Vse naborne in vojaške pozive naj razpošilja okrajno glavarstvo že izpolnjene na občine. Določba vojaškega zakona, da se pri prošnjah za oprostitev ali skrajšan rok smatrajo za člane zadruga (družine) vsi oni, ki niso bili že 5 let pred rekrutovanjem kakega člana družine odpravljeni (izplačani) od hiše, kar se mora dokazati s sodnijskim potrdilom; naj se odpravi ali vsaj izpremeni ozirajoč se na slovenske razmere. Šploh naj se v vojaškem zakonu upošteva družinske razmere v Sloveniji, kjer nimamo zadrug. Dopusti zaradi bolezni ali smrti staršev ali drugih članov družine se naj tako j dovolijo. Naj se tudi takoj sporoči domačim morebitna nezgoda ali smrt vojakova!

Za vojaško službovanje in orožne vaje naj se doba skrajša! Konjenica naj se takoj odpravi. Posebno oficirjem naj se nepotrebni konji odvzamejo! Slovenski vojaki naj služijo v Sloveniji. Zahtevamo za vojake pošteno hrano in obleko in človeško ravnanje. Vožnja na dopuste naj bo brezplačna. Ob času setve in košnje naj se dajo posebni in zadostni dopusti. Pošiljatve vojakom in od vojakov naj bodo poštnine proste. Kakor hitro se razmere v državi uredijo, naj se uvede narodna vojska ali milica!

Solstvo: Pri nastavitvi učiteljev naj se upošteva zahteve občin, ki šole tudi plačujejo. V ljudskih šolah naj slovenskih otrok ne mučijo s cirilico in arbohrvaščino, ko otroci še latinske pisave in slovenščine ne znajo. Zakaj pa se srbski otroci ne učijo latinice in slovenščine?

Davki: Vse občine naj sklenejo proteste proti zvišanju že itak dovolj visokih davkov. Protestiramo proti odredbi, da naj dobivajo davčni uradniki procent od iztirjanih davkov! Mi nismo na Balkanu. Zahtevamo izenačenje davkov in primerno zvišanje eksistenčnega minuma.

To je le nekaj sklepov in resolucij, ki so jih sklenili župani celjskega okraja na svoji seji. Kako potrebno in važno je, da se župani in občinski odborniki večkrat snidejo pri okrajnih sejah in se pogovorijo o svojih občinskih zadevah! Tudi iz ostalih okrajev pričakuje taništvo SLS v Celju skorajšnjih poročil.

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Narodna skupščina zboruje in se je bavila na zadnjih sejah z interpelacijami raznih poslancev. Finančni odbor se je pečal z državnimi dohodki in so člani odbora zvedeli pri tej priliki, da znašajo neplačani dolgovi vojnega ministrstva 514.533.669 dinarjev, obresti za ameriško posojilo 300.000.000 dinarjev, dolg za ameriški petrolej 50.000.000 dinarjev, dolgovi prometnega ministrstva 750.000.000 dinarjev. Te ravnokar omenjene dolgove bi rad finančni minister plačal s 50 odstotno carino na luksuzne predmete. Ministrski svet je naročil finančnemu ministru, naj podpiše pogodbo glede najetja 100 milijonskega dolarskega posojila. S tem našim zunanjim posojilom niso nič kaj zadovoljni celo naši najvišji vladni krogi, ker je zvedela naša vlada v Parizu, da je Bleretova bančna skupina, ki nam bo dala dolarsko posojilo, na slabem glasu. Ta skupina pa tudi nima od ameriške vlade dovoljenja za izvoz dolarjev iz Amerike. Radi teh vesti je ogorčenje še na-

razšlo. V Beogradu je tudi splošno znano, da dobe posredovalci za sprejetje posojila prav mastne provizije. Ker pa Blerot nima izvoznega dovoljenja, bodo sedaj dobili provizije še oni, ki bodo posredovali, da bančna skupina dobi dovoljenje.

GENOVSKA KONFERENCA

se razide, da se sestane drugje. Države, ki so konferenco sklicale, pripravljajo sedaj njeno nadaljevanje v Haagu. Tu bo najprej zborovala strokovna komisija radi ruskega vprašanja. Po predlogu sklicujočih držav za konferenco strokovnjakov, ki naj se sestane v Haagu, ne bo oviralo dejstvo, da se ena vlada brani udeležiti seje, otvoritve komisije s strani drugih držav. Ako se v teku treh mesecev po 26. juniju ne predloži noben definitiven predlog ali ako interesirane vlade ne sprejmejo stavljenih predlogov tekom naslednjega meseca, ima vsaka vlada pravico sklepati s sovjetsko Rusijo posebne dogovore glede vprašanja dolgov, zasebne lastnine in kreditov. Da se zagotovi miren potek delovanja konference in da se obnovi obojestransko zaupanje, se bodo sklenili dogovori med sovjetsko Rusijo in drugimi državami, da se prepreči vsak napad na obojestransko ozemlje in vsaka propaganda, ki stremi za prevratom.

Med tem pa bo tok svetovnih dogodkov šel svojo pot. Kapitalistične države so razdvojene med seboj, krinke raznih zvez padajo in vsaka bo iskala svojo pot do profita brez obzirov na levo in desno. Rusija se bo med tem gospodarsko uredila in pomagale ji bodo države, ki so že doslej uvidile, da brez Rusije ni mogoče živeti. — Konferenca v Genovi je to še posebno pokazala in za Anglijo in Italijo je že gotovo, da si ohranite dobre odnose z Rusijo, ki ima ključ do velikega azijskega tržišča. Nasprotništvo in zarotništvo Francije z malo antanto na eni in Japonske na drugi strani se bo seveda tudi utrdilo, nalletelo bo pa ob vsakem poskusu kakega izpada na odločen odpor drugih držav, ki iz miroljubnosti in še bolj iz gospodarskih interesov ne bodo dopustile, da bi si Francozi s svojimi pajdasi nasilnim potom iskali koristi. Japonci bo Amerika držala v šahu, navale iz Evrope bo pa, tako vsaj upamo, razsodnost sama zavrnila, še predno bo nastopila nepremagljiva sila Nemcev in Rusov v odbrano.

Naša zborovanja.

Pondeljek, dne 29. maja, se vrši na Gori pri Sv. Petru blizu Maribora veliki shod Marijinih dekliških družb jarenske dekanije in obeh mariborskih. Ob desetih predpoldne bo pridiga in nato slovesna sv. maša. Med mašo bo skupno obhajilo deklet. Po cerkvenem opravilu bo zunaj cerkve slovesno zborovanje, na katerem bodo govorile kongreganistkinje o raznih panogah apostolstva v Marijini družbi. Gospodje dušni pastirji so naprošeni, da ta shod v cerkvi oznanijo in za obilno udeležbo agitirajo.

Vitanje, Shod KZ se ne vrši dne 21. maja, ampak naslednjo nedeljo, dne 28. maja.

Slovenjgradec, Shod dr. Korošca, ki je bil v Slov. Gradcu napovedan za prihodnjo nedeljo, dne 21. maja, se to nedeljo zaradi seje vodstva SLS ne more vršiti in ga odpovedujemo. Vršiti se pozneje, kakor hitro bode mogoče.

Sv. Križ nad Mariborom, V nedeljo, dne 7. t. m. smo imeli shod Kmetске zveze, odnosno Slov. ljudske stranke na željo naše krajevne organizacije. Na shodu je g. prof. Vesenjак obširno tolmačil naš notranjepolitični in gospodarski položaj. Posebej se je bavil s sklepi županske zveze. Tudi o genovski konferenci in o zunanji politiki naše države smo se pogovorili. Ogromna večina pri Sv. Križu je za program in delo naše stranke. V tem smislu smo storili tudi sklepe in si obljubili, da bomo močato branili in širili program in načela naše kmetске stranke.

V Hočah pri Mariboru se je vršil dne 14. maja porani maši v dvorani pri gospodu Žučko dobro obiskan shod SLS. Zastopane so bile vse občine in vasi domače župnije in vsi stanovi. Posebno mnogo je bilo delavcev. Poročilo o političnem in gospodarskem položaju je podal naš narodni poslanec Fr. Zebot. Zborovalci so popolnoma odobrvali taktiko naših poslancev in so izrekli Jugoslovanskemu klubu, posebej še dr. Korošču iskreno zahvalo za odločno brambo naših ljudskih pravic: glede avtonomije Slovenije, vojaških zadev, davčim itd. Iz gibanja med ljudstvom se vidi, da so ljudske množice vendar enkrat spoznale, da jih samostojna, demokratska in socialdemokratska stranka vodijo v pogubo. Ljudstvo se po ogromni večini zbira zopet v naši Slovenski ljudski stranki.

Slivnica pri Mariboru. Preteklo nedeljo je naša krajevna organizacija SLS priredila političen shod. Bil je prav dobro obiskan; prišli so tudi nekateri nasprotniki. Poročilo je podal prof. Vesenjак. Vsi smo prepričani, da dela naša stranka prav in da nam le uresničenje njenega programa prinese boljšo bodočnost. V tej veri je nas potrdilo tudi še izvajanje govornika.

Iz Koroške.

Iz Meziške doline. (Čudno postopanje vojaške oblasti.) Meseca avgusta lanskega leta se je vršilo po naši dolini rekrutovanje in sicer kar za šest letnikov nankrat, ker se prej radi plebiscita na Koroškem naših mož in mladeničev ni klicalo k vojakom. Rekrutna komisija je postopala precej trdo (kakor menda povsod), in kakor nekdanj v vojnem času so bili spoznani za sposobne skoraj vsi od kraja in le malo je bilo tako srečnih, da so bili odvrženi. Ni čuda, da jih je že nekaj od vpoklicanih pri vojaki pomrlo in se jih je več bolnih vrnilo domov. Napravilo je to med ljudstvom veliko

razburjenje. Zdaj pa izvemo, da se mnogotere pridržuje pri vojaki popolnoma nepostavno. Gospodin ministar vojne in mornarice za Pov. F. Gj. broj 10420 od 11. 9. 1920 je namreč izdal sledečo naredbo: «U vezi s Pov. F. Gj. broj 52358 od 16. marta i. F. Gj. broj 115 i 416 od 5. aprila ove godine naredjujem: 1. Da se svima rekrutima rođenim 1898. godine, prizna v rok službe vreme, koje so preveli na vežbi i službi u našoj vojni ili v ropstvu u prošloj i ovoj godini. 2. Onima, koji dokažu, da so ispunili uslove iz tačke 8 zakona o ustrojstvu vojske i bili dobrovoljci v srpskoj, črnogorskoj ili u sadašnoj našoj vojsci, priznati to v rok službe. 3. Tako isto i onima rođenim 1898. godine, koji dokažu, da su spunili sve uslove iz člana 8 tačka zakona o ustrojstvu vojske u bivšoj avstro-ogrs. vojsci, priznati to u odsluženi rok, pa o tome izveštavati nadležne inspektore rodova oružja, da ovi regulišu, kad će se ko uputiti na dvomesečnu vežbu.» Po tej naredbi ministra se mora torej tudi vojakom- rojenim 1898, vsteti v rok službe čas, ki so ga prebili ali v jetništvu ali pa so ga odslužili v avstro-ogrski armadi, vendar se do zdaj še nobenim vojakom omenjenega letnika ni vstet v rok službe ne čas, ki so ga preživeli v italijanskem vjetništvu, in tudi ne čas, ko so služili v avstro-ogrski vojski in nikdo vsled tega od tega letnika še ni bil domu odpuščten, in so bila v tem oziru dozadj zaman prošnje in vsa potrdila. Umevno, da vlada vsled tega v ljudstvu veliko ogorčenje. Vprašamo, ali razne vojaške oblasti in komande niso podrejene vojnemu ministru in jim ni treba poslušati njegove naredbe? Kaj pa potem, če bi naši vojaki začeli izvajati iz tega posledice in bi tudi ne hoteli več poslušati svojih višjih? Prosimo naše poslance in župane, da zastavijo vso svojo moč, da se ta naredba tudi izpelje in se pošlje domu one naše fante in družinske očete, ki se jih pridržuje še vedno pri vojaki nepostavno. Opozarjamo, da živimo tukaj ob meji države in je tako razburjenje ljudstva za ugled države tembolj škodljivo in nevarno. Istotako je minister vojne in mornarice za pov. F. broj 3848 od 13. 3. 1922 godine izdal naredbo: Po predlogu nadležnih komandanata i mišljenju inspektora pešadije Pov. I. M broj 219 od 6. 8. naredjujem, da se i na rođjene 1899 godine primetjuje tačka 3 naredjenja Pov. I. Gj. broj 10420 od 11. sept. 1920 godine.

Čudna izpremeba. Ivanu Sekavčnik iz Kotelj, ki služi pri vojaki v Zaječarju na Srbskem, so njegovi starši poslali zaboj mesa in drugih živil za priboljšek, pa kako se začudijo, ko dobijo čez nekaj časa zaboj nazaj, pa ne napolnjenega z živilom, ampak — s premogom. Na potu iz Beograda do Zaječarja namreč so se razna živila spremenila v premog! To spremembo je pošta opazila in je zato zaboj zopet vrnila nazaj. Pošljejo starši živila še v drugič, pa zopet so bili presenečeni. Prejeli so zahvalno pismo od nekega vojaka, ki nosi sicer isto ime kot njihov sin, pa služi pri drugem bataljonu, v katerem se jim ta zahvaljuje za nepričakovano mu poslana živila. Menda tam dol v ljubí Srbiji vendar ni vse v redu?

Kotlje. (Zgodnja toča.) Se je nam v živem spominu strašna toča, ki je nam meseca junija l. 1920 uničila vse poljske pridelke ter nam napravila ogromno drugo škodo, in že je dne 11. maja toča pri nas zopet strasila. Po nekaterih krajih jo je sipalo tako gosto, da je bilo videti, kakor da bi zapadel sneg. Naredila je toča precejšnjo škodo na vrtovih in na sadnem drevju, ki je bilo v najlepšem cvetu. Posebno so prizadeti naslednji kraji: Podkraj, Podgorje in Zg. Sele.

Tedenske novice.

Slabostojni Mermolja in republikanec dr. Novačan v Središču. Slovenski Radič dr. Novačan je že pred tedni napovedal republikanski shod, ki bi se naj vršil v nedeljo, dne 14. maja, ob 3. uri popoldne v gostilni Sulek. Govornik se je pripeljal že dopoldne v Središče. Na svoje veliko začudenje pa je zvedel, da ima shod v isti gostilni in skora ob istem času njegov nekdanji najboljši osebni prijatelj g. Mermolja. Nekdanje najboljšje prijatelje je razdvojila politika, če ne korito. Nekdanj sta se ljubila, danes se sovražita zaradi profita. Vsaj Mermolja je skušal na shodu razkrinkati dr. Novačana v tem smislu. Baje je dr. Novačan Mermoljo nekdanj na središkem shodu potegnil in radi tega je hotel Mermolja dr. Novačanu vrniti ljubo za drago in mu dokazati, da je najbolje, če se kot stara brata zopet zvežeta, delujeta skupno in uživata sadove svojega delovanja skupno, ali pobijeta eden drugega. Mermolja je raznesel vest, da pride dr. Novačan po naročilu dr. Korošca, od katerega je za svoje delo dobro plačan. Od druge strani se je slišalo, da je dr. Novačan v službi demokratov, od katerih je plačan za to, da reorganizira Samostojno stranko in jo prelevi v republikansko. Njegova naloga bi bila: izrinuti sedanje samostojne poslance: Mermolja, Drogenika, Ureka in druge iz Samostojne in jih nadomestiti z drugimi, ki bi imeli več smisla za blagor ljudstva in bi ne gledali samo na svoje žepne in na svojo korist. Samostojni kmet Šala je na shodu govoril v tem smislu in Mermolja pa je prejkoslej zvohal, za kaj gre, zato je zbral v naporu svoje zadnje sile okrog sebe oblast, orožnike in par njemu še zvestih mož, da odbije napad, ki mu je grozil od strani dr. Novačana. Zato je mož med govorom tako spakedraval svoj obraz, da je navzoče bilo skoro strah. Potem je zopet pravil smešnice in ko se je dr. Novačan prikazal na mestu in se oglašil k besedi, je Mermolja pričel govoriti o nekilih tajnih spisih, denarju, tajnih sestankih itd., vse na račun dr. Novačana. Samo škoda, da nismo slišali odgovor dr. Novačana na ta čedna očitanja, ker bi zares bilo zanimivo, slišati zvon na obe plati. Upamo, da nam dr. Novačan v svojem listu vse to pojasni. Ali pa na njegovem drugem shodu v Središču, če ne bo tako izpadel kot zadnji. Mermo-

Ija je še pri vladi, ima orožnike in oblasti na razpolago, pa ni hudimer, da bi dr. Novačana zopet ne ugnal, če se mu ta že ne mara pokoriti. No, bomo videli.

Dr. Kukovec v Mozirju. Za dne 14. maja zvečer je g. dr. Kukovec sklical javen politični shod v hotel «Mirija». Shoda se je udeležilo, dobro šteto okrog 60 ljudi obojega spola, večina Sokolov. Shod je otvoril načelnik mozirske demokratske stranke g. živinozdravnik Baš in dal besedo g. dr. Kukovcu, ki je dolgo govoril in pral strankino delovanje radi oblasti in grezov ter hvalil samoupravo Slovenije in nazadnje snubil volilce za bodoče volitve, ki imajo biti kmalu. Dobil je nekaj umestnih medklicev. Nato je dobil besedo zbornični svetnik, kovač Močnik, ki je pohvalil predsednikovo stališče glede svobode govora, ter označil govor g. dr. Kukovca kot suhoparen, radi česar je ves sokolski Izrael protestiral. Nadalje je dokazoval, kako škodljiva je delitev Slovenije in kako velikanske stroške bo to ljudstvo povzročalo, da bo pač na zadnje morala demokratska agrarna reforma polje obdelovati, ker ga ljudstvo ne bo moglo. Končal je: Kličite živijo in ploskajte gospodu dr. Kukovcu, samo ne verjemite mu! Nato je govoril zbornični predsednik Rebek iz Celja, hvalil zadruge in snubil obrtnike za volitve, nakar je govoril zopet gospod Močnik, ki je pohvalil gospoda Rebeka, radi njegovega združnega prepričanja s pristavkom, da bodo pač s tem izgubili demokratarje, ker je to po načelih Slovenske ljudske stranke. Nato je prešel na kulturno-bojno naziranje g. dr. Kukovca v verskih in šolskih zadevah, ter ožigosal mozirsko sokolsko delovanje in pojasnil, da se bo ta sokolska vzgoja nad njimi samimi maščevala. Ko ga je prijel mladi gospod učitelj Vajd, če misli, da mozirsko sokolsko osebje korumpira mladino, je izjavil, da si pač za sokolstvo najbolj prizadeva osebje iz ekspoziture in šole. Vedno so motili govornika, da bi ga zbegali ter mu podtikali razno, da bi ga mogli ujeti, kar se jim pa ni najmanj posrečilo. Nato je govoril okoliški župan g. Štrucelj o ravnanju vojaške oblasti z župani in navedel sramotilna dejstva, kar je demokratarje silno razburilo, toda ne proti vojaški oblasti, ampak proti g. Štrucelju, da si upa to njim v oči povedati. Nastal je grozen hrup, katerega je spretno pariral g. župan, tako, da je moral predsednik v največjem hrupu shod zaključiti in so si glavni gospodje demokratarji, na čelu jim g. dr. Kukovec, poiskali strankinega razmaha skozi stranska vrata na sveži zrak. Tako se je vršil zadnji shod g. dr. Kukovca v Mozirju dne 14. maja ob 11. uri ponoči.

Dober odgovor dr. Kukovcu. Iz Mozirja nam poročajo Resnica v oči bode naše mozirske liberalce. Čista resnica je to. Na dr. Kukovčevem shodu sta gg. Štrucelj in Močnik demokratarjem neljube resnice povedala v oči, da so se silno razburili in kričali. Posebno glasni so bili trgovec Pevec, učitelj Vajd in medicinec Ante Goričar. Tudi g. dr. Goričarju in Matiju ni bilo všeč. Bog pomagaj, je pač tako. Zborovalci so na tihem na splošno odobravalni govore omenjenih dveh, toda biti so morali tiho, da se prvokom ne zamerijo. Zelo odkrito je povedal dr. Kukovec, ko je rekel: «Kdor se ne razume na politiko, naj pusti in raje na polju dela.» Dobil je takoj dober odgovor: «Da, da, Vi boste pri koritu, mi bomo pa za Vas delali, ta je pa res lepa.» Upamo, da nam ne bo treba za demokratske političarje delati, ker jim bo slovensko ljudstvo dalo pri prihodnjih volitvah brco . . .

Mozirski Sokol obhaja letos 40letnico svojega obstanka. Zato pripravljajo za 28. majnik veliko slovesnost. Naše ljudi opozarjamo, da naj se vzdržijo vsake opazke, četudi bodo Sokoli izzivali. Kajti oni silno pazijo na nas. Naj pa jim tudi nihče naših prav nič ne pomaga! Slovenski Sokol je pokazal že neštetokrat, da je kulturno-bojno društvo. Kdor mu pomaga, dela iz nevednosti ali pa iz hudobije za slabo stvar. Oboje je žalostno.

Razmere na naši severni meji postajajo od dne do dne nevzdržnejše. Pogranične trupe in cariniki počenjšajo z obmejnimi ljudstvom na črti Sv. Križ—St. Ilj v nebovpijoče krivice kot: razne šikane, batinanje, zapiranje itd. Med obmejnimi batinaši se najbolj odlikuje ta kapetan Noričič in narednik Maksinovič. Naše dobro obmejno ljudstvo se pritožuje o neznosnih obmejnih razmerah na pristojne oblasti in izjavlja, da bo napravilo samo red, ako ne bodo od zgoraj zavrli surovosti in drznosti obmejnih stražarjev. Poslanca Roškar in Žebot sta v ponovni interpelaciji na notranjega ministra pojasnila na najvišjem mestu nevzdržnost obmejnih razmer, zahtevala preiskavo krivic, ki jih delajo cariniki in Wranglovci obmejnemu ljudstvu in odstranitve krivic.

Naznanilo o sprejemu v škofijski zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1922-23. V zavod sv. Stanislava se sprejmejo zdravi, dobro vzgojeni dečki, zlasti taki, pri katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu poklicu. Prošnje za sprejem je nasloviti na škofijski ordinarijat v Ljubljani. Prošnji naj se priloži: a) krstni list, b) spridevalo o dovršeni ljudski šoli s pripombo, da se je izdalo, ker hoče učenec stopiti v gimnazijo. Starši ali njih namestniki naj prošnje s prilogami prinesejo v zavod sv. Stanislava in tamkaj od 1. do 11. junija svoje sinove v zavodu osebno predstavijo.

Umrli je nenadoma v sredo dne 10. t. m. gosp. Ant. Steblovnik, restavratorec v Rečici ob Paki v 73. letu svoje starosti. Padel je tako nesrečno iz voza, da je bil v nekaj minutah mrtev. Rajniki, oče gospoda profesorja Ivana Steblovnik, je bil starejšina vsem Savinjanom in Saleščanom iz znane ugledne rodbine Steblovnikov. O splošni priljubljenosti sicer skromnega in ponižnega toda skrajno pridnega in vzorno poštenega, vernega slovenskega gospodarja je pričala njegova ogromna udeležba pri pogrebu v soboto, dne 13. t. m. Na zemlji je

rajniki dosti trpel in se trudil, zato naj mirno v Gospodu počiva.

Umrli je v Studencih pri Mariboru v starosti 74 let po dolgi in mučni bolezni trgovčeva žena Marija Hrovatič. Na miru počiva!

Zanimivosti iz Šmarja pri Jelšah. (Razno). Nesrečna vojna nam je pobrala najboljše mladeniče in može, pa nas je oropala tudi krasnega zvonjenja pri podružnicah in farni cerkvi, ko nam je odpeljala 17 zvonov. Daj Bog zopet dobro letino, da bi vsaj za slovitom romarsko cerkev sv. Roka zamogli prejkoprej preskrbeti zopet nove zvonove! To je vroča želja vseh domačinov, kakor tudi obilnih drugih obiskovalcev te znamenite krasotice. — Pot proti Sv. Roku se je popravila in stolp dekanijske cerkve je dobil nov križ in jabelko, ki še naj dolgo oznanjata darežljivost poštenih župljanov. — Dne 8. maja se je vršila v cerkvi sv. Roka poroka Micike Vrežetove s posestnikom v Šmarju, Benom Regoršekom. Poročil ju je po vznešenem nagovoru nevestin stric g. prof. J. K. Vreže. Članice tukajšnje Marijine družbe so v častnem številu spremljale svojo tovarišico-nevesto pri tej slavnosti k mizi Gospodovi in ljubko prepevale pri sv. maši. Bilo srečno! — Na polju in v sadonosnikih krasno kaže, v vinogradih pa nekoliko zaostaja. — Dobra vina po kleteh je še precej. Kupci pridite! — Dne 2. junija se vrši pri Sv. Roku velik shod katoliškega ljudstva iz rogaško-šmarškega in sosednih okrajev. Zanimanje zanj je velikansko, osobito še, ker dojdejo slavni govorniki.

Strela udarila v cerkev. Od Sv. Jerneja pri Ločah nam poročajo: V sredo, dne 10. t. m., zvečer, je med malo nevihto vdarila strela v strelovod župne cerkve. Kake 3 m nad zemljo pa je od strelovoda odskočila, je prebila stolpni zid in švignila v cerkveno lopo ali zvonico. Vžgala je tam stoječo omaro za oltarne vence in šopke, prebila na to okna na cerkvenih vratih, razklala blizu vrat en cerkveni stol, poškodovala nebo in izgnila v zemljo. Druga iskra je istočasno šla od strelovoda ob železnem držaju stopnic skozi korna vrata, ki jih je razklala, na prosto. Omara v zvonici je bila takoj v ognju. Zgorela bi bila mogoče cerkev z novimi zvonovi vred, da ni ognja zapazil posestnik Franc Korošec, ki je malo pod cerkvijo na cesti jarke kopal. Prihletel je in začel zvoniti in klicati na pomoč Par škafov vode je šlo in ogenj je bil pogašen. V cerkvi strela ni vžgala. Škoda je precejšna. — Nagle smrti, na peči med svojimi vnuki, je umrla mati, botra naših zvonov, Marija Korošec v Zg. Lažah.

Nameravan vlom v župnišče. Dne 7. maja t. l. ob 10. uri zvečer je potisnil neznan lopov z vetrihom ključ iz ključavnice vežnih vrat župnišča. Ključ je padel na cementna tla tako glasno, da se je zbudila vsa družina. Čeprav je bila družina v veži, je neznan lopov še vedno vrtal z vetrihom v ključavnici, le da bi odklenil. Peklenska nakana se mu pa ni posrečila, ker je član družine tiščal na tla padli ključ od vežnih vrat s tako silo proti vetrihu, da lopov ni mogel vrat odkleniti in je moral vetrih pustiti v ključavnici. Tolovajski napad se je izjalovil. Zjutraj je zmanjkala sekira in teležnik kat znamenje, da je bil nameravani vlom dobro organiziran.

Romanje na Ptujsko goro. Iz Male Nedelje se nam poroča: V dneh 27. in 28. maja t. l. se vrši velik romarski shod na Ptujski gori, kajti ta dan pride na Ptujsko goro iz raznih strani 9 procesij. Tudi mi Malonedelčani gremo na to božjo pot. Zbrali se bomo ob 5. uri zjutraj pri Kapeli na Moravskem vrhu. K Sv. Lovrencu v Sl. Gorice pridemo ob 7. uri zjutraj, kjer bo za romanje slovesna sv. maša z blagoslovom. Nato odhod v Ptuj, kjer bo v minoritski cerkvi blagoslov z Najsvetejšim. Na Ptujsko goro priromamo okoli 4. ure popoldne, kjer bo procesija z zvonjenjem slovesno sprejeta. Zvečer slovesne večernice, a drugega dne na vse zgodaj se začnejo sv. maše. Tega dne bo gotovo nad 800 sv. obhajil. Ob 9. uri dopoldne bomo romarji zapustili to slavno Marijino svetišče. Marijini častilci udeležite se te procesije v obilnem številu. Voditelj te procesije je Franc Lajh.

Romarji v Rajhenburgu. Prvi letošnji romarji v našo krasno lursko cerkev so bili naši ljubi sosede iz Brežic. Prvo majniško nedeljo so prišli v veličastni procesiji. Zaobljubili so se bili ob strašni nesreči potresa. — V tem Marijinem mescu nas čaka še en vesel romarski obisk. Pondeljek, dne 29. maja se pripeljejo s posebnim vlakom krščanski delavci iz renskih pokrajin (Nemčija). To so Slovenci, večidel doma iz Spod. Štajerske. V Rajhenburg jih bo spremljal najbrž ljubljanski škof. Bratje iz tujine, bodite nam pristrčno pozdravljeni! Dobrodošli! — Glavni romarski shod v naši cerkvi je 2. junija s tridnevnicjo. Teda pridejo procesije iz več župnij.

Rajhenburški trgovec Škerbec se je preselil s svojo trgovino v svojo hišo v Maribor. Na njegovo mesto pride trgovec Jeriček, ki je bil dosedaj sodrug trgovca Brečka. Tako se bo v kratkem razdvojila trgovina «pri novi lurski cerkvi». Gospod Brečko je soliden trgovec, mirnega značaja, zato priljubljen, njegov dosedanji sodrug se pa da kot Sokol izrabljati od demokratov.

Za Bitoljem pride na vrsto — Skoplje. Vsem čitateljem je še v živem spominu strašna bitoljska eksplozija. Ista nesreča kot Bitolju grozi tudi Skoplju, ako se nebo naša «slavna» vojaška višja oblast spametovala in preprečila skopljsko katastrofo. V neposredni bližini mesta Skoplje je na prostoru «Tahtajlica» v provizoričnih barakah nakopičene 1000 vagonov artilerijske in infanterijske municije. To municijsko skladišče je oddaleno od kolodvora v Skoplju 20 m, od prvih skopljskih mestnih hiš pa 50 m. Kako grozna pogibelj grozi prej ali slej Skoplju, nam kaže Bitolj. Skopljanci, a seveda ne vojaška oblast, so začeli potom poslancev

obširno akcijo za odstranitev tega municijskega skladišča.

Tele, kakoršnega nima navadna krava. V bosanski vasi Bojič pri Banji luki je imela krava tele, ki ima 2 glavi, 3 očesa, 2 nosa, 2 jezika in 2 nogi.

Boj naših žandarjev z bulgarskimi razbojniki. — Mnogobrojna četa bulgarskih tolovajev je udrila preko naše meje na naše ozemlje in vpadla v vas Koševo v južni Srbiji. Ker je bila tolovajska četa zelo velika, se niso upale naše šibke patrolje spustiti z njo v boj takoj pri vpadu, ampak so obvestile o razbojnikih sosedne žandarmerijske postaje. Sosedni žandarji so se odzvali in šli na tolovaje z oboroženimi kmeti. Med časom, ko so se zbirali naši na pogon proti bulgarskim razbojnikom, so razbojniki prisilili prebivalst., da so jim pripravili najboljših jedi in pogrnili tako ogromno mizo, da so lahko za njo sedeli vsi tolovaji. Bulgari so pritirali s sabo tudi ciganske muzikante, ki so jim svirali pri obedu, dočim so morali seljaki na tleh zvezani gledati, kako se gostijo razbojniki na njihove stroške. Tako enkrat sredi pojedine javi razbojniška straža, da se bliža selu naša žandarmerije in oboroženi kmeti. — Razbojniki so prenehali z veseljačenjem, se umaknili za hiše in otvorili ogenj na naše iz pušk in strojníc. — Razvila se je krvava in ljuta borba, ki je trajala precej dolgo. Naši so večkrat brezuspešno navalili na lopove, ki so se tako branili, da so bili naši v veliki nevarnosti da jih roparji obkolojo in pobijejo do zadnjega. Iz mučno opasnega položaja je rešil naša žandarmerijske patrolje kaplar Arsa, ki je navalil med najbolj goste gruče razbojnikov, pognal med nje bombo, ki se je razpočila, ubila in ranila precej tolovajev, a ostali so pobeželi. Na naši strani je tudi nekaj izgub.

Za Dijaško kuhinjo v Mariboru se je nabralo na gostiji Mirkovan in Katerinek roj. Hamer 63 din., na gostiji Soster—Drozg 50 din. Hvala lepa! Se od drugod tako!

Posnemajte! Na gostiji Jožefa Antolič in Marije Segula, vdove rajnega Zagoršeka v Zamencih, se je nabralo za telovadni odsek Orel pri Sv. Marjeti niže Ptujja potom licitacije 428 K. Vsem svatom, posebno še iz Ptujске gore, izrekamo najtoplejše zahvalo, novemu paru pa želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Popravek. Občni zbor Posojilnice v Križevcih se vrši v nedeljo, dne 28. majnika t. l. ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih v Križevcih in ne kakor smo pomotoma poročali ob 2. uri popoldne.

Koledarček KZ za leto 1922 ima še v zalogi tajništvo SLS v Celju, hotel «Beli vol» in se dobijo po znižani ceni izvod po 10 kron. Kdor ga želi naročiti, naj to stori nemudoma, ker bodo kmalu pošli. Kdor pa poslano mu izvode še ni plačal, naj račun poravná, da zamoremo o tem zaključiti račune. Isto velja za one, ki so od tajništva dobili tiskane obrazce za napoved dohodnine in zvezke za odbornike KZ. Pri tem pomislite, da obtežujete delo tajništva.

Gospodarstvo. Vinogradništvo.

Vinske cene. Stajerski vinogradniki čutiljo vedno bolj pomanjkanje izvozne možnosti svojih vin. Dočim so v prejšnjih letih naša vina našla dovolj kupcev po Srednjem in Gornjem Stajerskem, Koroškem ter Solnograškem, smo sedaj navezani skoraj izključno le samo na domači trg, v katerem igra Ljubljana in Kranjska dežela navažnejšo vlogo. Ta trg pa je tako majhen, da ne bo mogel konzumirati doma pridelanih vin in posledica tega bo, da bodo začele vinske cene, posebno v rodnih letinah s srednje dobrim in bolj kislastim blagom občutno padati. Že sedaj opazujemo pri lanskem izvrstnem letniku popuščanje cen in kaj se le bo, ako dobimo letos bogato letino z bolj kislim vinom. Rozge so lansko leto izvrstno dozorele, očesa so vključ ostri in dolgoletni zimi dobro prezimila in zato se kaže v goricah bogat nastavek. V slučaju, da ne bo mokrotnega leta, ki bi po pepelu in peronospori ali po točli uničevalo sedanje upe, se bodo v jeseni zopet napolnile kleti naših vinogradnikov. Človek sicer ne more biti — prerok, posebno ne more prerokovati že danes, ali bomo dobili sladko ali kislino vino, ker je to odvisno od zorenja grozdja v zadnjih dveh mesecih — leta 1920 smo imeli n. pr. vso poletje precej dežja in temperaturo pod normalo, vreme pa se je zboljšalo in vroči solnčni žarki v drugi polovici avgusta, septembra in oktobra so sezorili še prav dobro vinsko kapljico, vendar pa danes že lahko pričakujemo sled obilnega nastavka precej vina, za katerega bo težko najti kupeca, ako se nam do tistega časa ne posreči, doseči izvoza. Nekaj našega naj boljšega vina se bo sicer dalo še spraviti posebno potom buteljnk na hrvaški in srbski trg, vendar te količine ne bodo merodajne za splošni položaj. Leta 1920 je še tudi stara Srbija potrebovala precej vina, letos pa je že sama dovolj založena. Zato se opaža, da so začele vinske cene tudi v Banatu občutno padati. Isto velja o dalmatinskih vinih, ki so začele sedaj pritiskati na Kranjsko. Tako opazamo vsepovsodi, kako zaostaja vinska trgovina vsled nepovoljnega izvoza, dragega življenja doma in splošne neorientiranosti naših, za vinarstvo merodajnih krogov. Naše vinogradništvo gre težkim časom nasproti! Vinske cene so približno sledeče: na Stajerskem se kupujejo srednja vina po 20—23 K, boljše po 25—32 K, sortirana vina po 30—40 K. Na Kranjskem trgovina tudi miruje in se dobiva srednje blago po 18—24 K, boljše in sortirana vina, ki vsebujejo 12—14 odstotkov alkohola, po 30—36 K. Uvoz dalmatinskega vina je začel konkurirati s kranjskim in stajerskim blagom, med tem, ko je uvoz banaški vin, ki je bil še pred dvema letoma zelo živahen, zelo